

تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی

تألیف:

حسن بیگدلی

کارشناس شد جزا و جرم شناسی

عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان

انتشارات امجد

سرشناسه	: بیگدلی، حسن،
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی / تألیف حسن بیگدلی.
مشخصات نشر	: تهران: امجد، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۹۰۲-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حقوق جزا -- ایران
موضوع	: Criminal law -- Iran
موضوع	: تبلیغات ضد اسلامی -- ایران
موضوع	: Propaganda, Anti-Islamic -- Iran
موضوع	: امنیت ملی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: National security-- Law and legislation-- Iran
موضوع	: جرایم کامپیوتری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Computer crimes -- Law and legislation-- Iran
موضوع	: اسلام‌ستیزی در رسانه‌های گروهی
موضوع	: Islamophobia in mass media
موضوع	: فضای مجازی -- ایران -- جنبه‌های حقوقی
موضوع	: Cyberspace -- Legal aspects -- Iran
موضوع	: جرایم علیه امنیت -- ایران
موضوع	: Offenses against public safety -- Iran

تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی

تألیف: حسن بیگدلی

انتشارات امجد

تعداد: ۵۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۹

حق چاپ محفوظ و منحصر «امجد» است

دفتر مرکزی امجد: تهران، خیابان منیری جاوید، پلاک ۵۷، طبقه دوم شمالی

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۶۳۰۵۹ - ۶۶۴۱۱۹۳۲

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۹۰۲-۴

ISBN: 978-622-726902-4

فروشگاه: خیابان منیری جاوید، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

فهرست مطالب

۹	 پیشگفتار
	بخش اول: بازشناسی تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در
۱۱	 فضای مجازی
۱۱	 فصل اول: مفهوم شناسی و پیشینه فضای مجازی
۱۲	 بحث اول: فضای مجازی
۱۲	 گفتار اما: تعریف فضای مجازی
۱۲	 بند اول: تعریف فضا
۱۳	 بند دوم: تعریف مجازی
۱۴	 گفتار دوم: ویژگی های فضای مجازی
۱۶	 گفتار سوم: اثرات فضای مجازی
۱۶	 بند اول: انقلاب اطلاعات
۱۷	 بند دوم: جامعه شبکه ها
۱۸	 مبحث دوم: تاریخچه اینترنت شبکه های اجتماعی
۱۹	 گفتار اول: تاریخچه اینترنت در جهان
۲۰	 گفتار دوم: تاریخچه اینترنت در ایران
۲۱	 گفتار سوم: تاریخچه شبکه های اجتماعی
۲۴	 گفتار چهارم: تاریخچه جرایم سایبری
۲۴	 گفتار پنجم: تاریخچه فضای مجازی در احادیث اسلامی
	فصل دوم: مفهوم شناسی، پیشینه و مبانی تبلیغ علیه نظام جمهوری
۲۶	 اسلامی
۲۷	 مبحث اول: تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی
۲۷	 گفتار اول: تعریف تبلیغ
۲۹	 گفتار دوم: تعریف نظام
۳۱	 گفتار سوم: تعریف جمهوریت و تبلیغ علیه جمهوریت نظام
۳۲	 گفتار چهارم: تعریف اسلامیت نظام و تبلیغ علیه اسلامیت نظام

۶ □ تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی

- گفتار پنجم: تبلیغ علیه مقامات جمهوری اسلامی ایران ۳۵
- بند اول: مقام رهبری ۳۵
- بند دوم: تبلیغ علیه رؤسای سه قوه ۳۸
- بند سوم: تبلیغ علیه سایر مقامات ۴۰
- گفتار ششم: پیشینه تاریخی و مبانی جرم انگاری تبلیغ علیه نظام ۴۱
- بند اول: پیشینه تاریخی تبلیغ علیه نظام ۴۱
- بند دوم: مبانی جرم انگاری تبلیغ علیه نظام ۴۲
- مبحث دوم: تبلیغ به نفع گروه‌های مخالف نظام ۴۴
- گفتار اول: گروه‌های مخالف نظام ۴۴
- گفتار دوم: تبلیغ به نفع گروه‌های مخالف نظام ۴۶
- مبحث سوم: روش‌های مجازی تبلیغ علیه نظام ۴۷
- گفتار اول: روش‌های تبلیغ علیه نظام در فضای مجازی ۴۷
- بند اول: تبلیغ علیه رهبری ۴۷
- بند دوم: عملیات روانی ۴۸
- بند سوم: فراخوانی میدانی ۵۰
- گفتار دوم: سیاست‌های راه‌حردی در حوزه حاکمیت سیاسی در فضای مجازی ۵۰
- بند اول: راه‌اندازی شبکه‌های اجتماعی ۵۱
- بند دوم: تولید محتوا در فضای مجازی ۵۴
- بخش دوم: تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در شبکه ایران ۵۷
- فصل اول: ارکان جرم تبلیغ علیه نظام ۵۷
- مبحث اول: عنصر قانونی ۵۸
- گفتار اول: قانون مجازات اسلامی ۶۰
- گفتار دوم: قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴ ۶۱
- گفتار سوم: قانون جرایم رایانه‌ای ۶۳
- مبحث دوم: عنصر مادی ۶۶
- گفتار اول: فعل تبلیغاتی ۶۷
- بند اول: رفتار تبلیغاتی ۶۸

۶۹	بند دوم: استمرار در تبلیغات
۷۲	بند سوم: مطلق و مقید بودن
۷۴	بند چهارم: مکان تبلیغ علیه نظام
۷۶	بند پنجم: ابزارهای تبلیغاتی
۸۹	گفتار دوم: ترک فعل
۸۹	مبحث سوم: عنصر روانی
۹۰	گفتار اول: سوءنیت عام
۹۲	گفتار دوم: سوءنیت خاص
۹۳	گفتار سوم: انگیزه یا داعی
۹۵	گفتار اول: انگیزه در تبلیغ علیه نظام
۹۵	گفتار دوم: انگیزه در جرم سیاسی
۹۷	فصل دوم: مجازات جرم تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی
۹۷	مبحث اول: مجازات اصلی جرم تبلیغ علیه نظام و عوامل مؤثر در آن
۹۷	گفتار اول: مجازات تبلیغ علیه نظام در قوانین موضوعه
۱۰۰	گفتار دوم: غیرقابل گذشت بودن
۱۰۲	گفتار سوم: جهات تخفیف مجازات
۱۰۳	بند اول: معاذیر قانونی
۱۰۵	بند دوم: کیفیات مخففه قضایی
۱۰۷	گفتار چهارم: جهات تشدید مجازات
۱۰۷	بند اول: کیفیات مشدده عام
۱۱۱	بند دوم: کیفیات مشدده خاص
۱۱۳	مبحث دوم: مجازات غیر اصلی
۱۱۳	گفتار اول: مجازات تکمیلی
۱۱۵	گفتار دوم: مجازات تبعی
۱۱۶	مبحث سوم: شرکت در جرم تبلیغ علیه نظام
۱۱۷	مبحث چهارم: معاونت در جرم تبلیغ علیه نظام
۱۱۹	مبحث پنجم: عوامل سقوط مجازات
۱۱۹	گفتار اول: فوت محکوم علیه
۱۲۰	گفتار دوم: عفو

۸. تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی

- ۱۲۲ گفتار سوم: توبه.
- ۱۲۳ گفتار چهارم: نسخ قانون.
- ۱۲۳ مبحث ششم: جرایم مرتبط با جرم تبلیغ علیه نظام.
- ۱۲۴ گفتار اول: اهانت به مقدسات.
- ۱۲۶ گفتار دوم: تظاهرات غیر مجاز.
- ۱۲۷ گفتار سوم: تحریک به جنگ و کشتار.
- ۱۲۸ گفتار چهارم: تولید آثار سمعی و بصری غیر مجاز.
- ۱۲۹ نتیجه گیری و پیشنهادها.
- ۱۳۳ منابع.

پیشگفتار

حفاظت و صیانت از حکومت توسط حاکمان قدمتی به درازای پیدایش اولین حکومت‌ها دارد. به عبارتی بهتر هر حکومتی از بدو تشکیل به دنبال حفاظت و جلوگیری از سقوط و لطمه به خود بوده است، نظام جمهوری اسلامی ایران نیز از این امر مستثنی نیست و همواره سعی در حفاظت از خود در مقابل معاندان داخلی و خارجی داشته در راهی نیل به این هدف قانون‌گذار در ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم) اقدام به جرم‌انگاری این عمل (برای پیشگیری از صدمه به نظام از طریق فعالیت‌های تبلیغی) با شرایط خاص پرداخته است.

در زمان تصویب این ماده از قانون مجازات و جرم‌انگاری آن در مجلس شورای اسلامی نگرانی‌هایی در مورد تصویب چنین ماده‌ای وجود داشته وعده‌ای معتقد بودند تصویب آن باعث جلوگیری از اعتدالت سالم نسبت به مقامات دولتی و سیاسی می‌شود.^۱ شاید بر همین اساس عقاید این عمل در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۶۲/۵/۱۸ بعد از انقلاب اسلامی مورد جرم‌انگاری قرار نگرفته بود.^۲

امروزه با توجه به پیشرفت روزافزون صنایع الکترونیکی و فناوری اطلاعات و به وجود آمدن اینترنت و شبکه‌های اجتماعی با کاربرانی میلیونی همچون

۱. میر محمدصادقی، حسین، (۱۳۹۳) جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی (جلد سوم)، چاپ بیست و ششم، نشر میزان، ص ۷۴.

۲. همان ص ۷۴.

تلگرام و اینستاگرام مرتکبین این جرایم که از معاندان و دشمنان نظام ایران بودند را بر آن داشت تا به‌جای سخنرانی در یک مجمع که نهایتاً بازتاب چند صدفره دارد به این فناوری روی آورده و با کلیک یک دکمه و انتشار کلیپ یا متنی در سطح چندین میلیون به انتشار اکاذیب و تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی ایران بپردازند.

سابقه تقنینی این عمل به قانون مجازات «مقدمین بر علیه امنیت و اطفال مملکت»^۱ بازمی‌گردد که تبلیغ علیه نظام مشروطه را جرم و قابل مجازات می‌دانست. نکته دیگر که لازم به نظر می‌رسد در اینجا بیان شود ایراداتی وارد بر این نوع از سیاست جرم‌انگاری که شامل کلی و عام بودن عنصر قانونی آن جرم و عدم افتراق آن از سایر جرایم همچون توهین به مقدسات اسلام، توهین به مقامات جمهوری اسلامی ایران و عدم امکان تفکیک بین انتقاد بنام ربنیتی علیه نظام است که در حد توان در متن اصلی تحقیق بدان اشاره و مورد بررسی قرار خواهیم داد. ذکر این نکته در اینجا لازم به نظر می‌رسد در این کتاب از نتایج و نتیجه‌های مورد اشاره بهره‌جسته و برخی از مبانی و نتایج آن‌ها رد یا تأیید شده است.

پژوهش حاضر که پایان نامه اینجانب در دانشگاه آزاد واحد کرج بود با حمایت و راهنمایی های اساتید بزرگوار و برجسته ای چون دکتر هما داودی گرمارودی و دکتر امیر سماواتی به رشته تحریر درآمد و با همکاری انتشارات امجد در قالب کتاب چاپ شده است. بدین وسیله از اساتید بزرگوار و انتشارات امجد که از این اثر حمایت کردند کمال تشکر را دارم.

حسن بیگدلی

یامیز ۱۳۹۸

۱. ماده پنجم- «... هر ایرانی که بر علیه سلطنت مشروطه ایران یا بر له یکی از جرم‌ها و یا مجرمین مذکور در مواد فوق به نحوی از انحاء در خارج از ایران تبلیغ کند محکوم به یک سال تا سه سال حبس، تأدیب خواهد شد.»